

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 141/2025-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 11C/131/2006-340 z 15. júna 2021, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co/5/2022-412 z 15. decembra 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/104/2023 z 28. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom okresného súdu č. k. 11C/131/2006-340 z 15. júna 2021 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), rozsudkom krajského súdu č. k. 3Co/5/2022-412 z 15. decembra 2022 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/104/2023 z 28. mája 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje všetky napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Mestskému súdu Bratislava IV, krajskému súdu a najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Domáha sa náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že okresný súd napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) zamietol žalobu sťažovateľky (výrok I), ktorou sa domáhala náhrady škody proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú konalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o zodpovednosti za škodu“). Okresný súd zároveň žalovanej nepriznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania (výrok II) a rozhodol, že intervenient na strane žalovanej (súdny exekútor) má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III).

3. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že výrokom I. neodpustil sťažovateľke zmeškanie lehoty na doplnenie odvolania, II. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, III. žalovanej nepriznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania a IV. intervenientovi na strane žalovanej priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Následne sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie [ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu sťažovateľka argumentuje, že jej neboli doručené procesné rozhodnutia okresného súdu č. k. 11C/131/2006-128 z 30. septembra 2013 a č. k. 11C/131/2006-161 z 3. marca 2014, v dôsledku čoho okresný súd „nemal ustálený okruh účastníkov konania“.

6. Sťažovateľka namieta, že krajský súd, ako aj následne najvyšší súd sa dôsledne nevysporiadali s jej odvolaním z 29. augusta 2021 a jej žiadosťou podľa § 122 CSP, ktoré boli doplnením odvolania z 17. júla 2021, ktorých súčasťou bola námietka nedostatku nestrannosti súdu, pričom postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo podľa jej názoru k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie.

7. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je podľa názoru sťažovateľky riadne, presvedčivo, racionálne a konzistentne odôvodnené, pričom „je nesporné, že sťažovateľ vinou krajského súdu a servera nebol riadne upovedomený o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku dňa 15. 12. 2022“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ktoré sťažovateľka považuje za nezákonné, arbitrárne, svojvoľné a nedostatočne odôvodnené. Je presvedčená, že v konaní pred všeobecnými súdmi jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v dôsledku nedostatkov v procesnom postupe jednotlivých všeobecných súdov, ako aj v nevysporiadaní sa s námietkou o porušení práva na nestranný súd.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu:

9. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu v odvolacom konaní a bol potvrdený rozsudkom krajského súdu. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol preskúmaný v dovolacom konaní iniciovanom na základe dovolania sťažovateľky. Keďže obe napadnuté rozhodnutia boli preskúmané inými súdmi v inštančnom konaní, ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc na ich opakované preskúmanie. Preto odmietol dané časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na ich prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

11. V kontexte prezentovanej sťažnostnej argumentácie ústavný súd považuje v prvom rade za žiaduce zdôrazniť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevylučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom.

12. Je nutné zdôrazniť, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

13. Ústavný súd sa tak pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody

odmietnutia dovolania sťažovateľky. Po náležitom preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade nezistil.

14. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia v súvislosti s dovolacou námietkou sťažovateľky, že nebola riadne a včas upovedomená elektronicky súdom o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, hoci o to požiadala podľa § 219 ods. 3 CSP, uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu bol síce verejne vyhlásený bez účasti sťažovateľky (§ 219 ods. j CSP v spojitosti s § 378 ods. 1 CSP), ale postupom odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu zákonného postupu súdu vrátane procesného postupu podľa § 219 ods. 3 CSP, keďže stranám sporu vrátane sťažovateľky bola odvolacím súdom vytvorená možnosť zúčastniť sa aktu vyhlásenia rozhodnutia. Ak toto svoje právo sťažovateľka nevyužila, nemôže sa dovolávať porušenia svojich procesných práv. Tento svoj záver dovolací súd podrobne, jasne a dostatočne odôvodnil v bode 11 napadnutého uznesenia, na ktorý ústavný súd bez potreby jeho citácie poukazuje.

15. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že výrok odvolacieho súdu, ktorým neodpustil sťažovateľke zmeškanie lehoty na doplnenie odvolania, je z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľný, nie je jasne, presvedčivo a racionálne odôvodnený a odporuje elementárnym princípom spravodlivosti, ústavný súd poukazuje na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej dovolací súd uvádza, že zástupca sťažovateľky e-mailovou správou odoslanou 17. júla 2021 podal odvolanie, ktoré podľa priloženej doručenky zaslal aj poštou; podaním z 30. augusta 2021 (došlým súdu 2. septembra 2021) dopĺňal dôvody už podaného opravného prostriedku a žiadal, aby aj na toto podanie súd prihliadol ako na odvolanie, pretože z jeho strany nebolo procesne možné doplniť odvolanie zo zahraničia, keďže nemá aktivovanú elektronickú schránku. Ako dôvod na zmeškanie lehoty uvádzal, že na ďalší deň cestoval do zahraničia; aj keď svoj pobyt nazýval zdravotným pobytom, svoj zdravotný stav v čase plynutia lehoty na odvolanie nijako nepreukázal a predložil len letenky. Pokiaľ išlo o uvádzaný dôvod zmeškania, tento odvolací súd v okolnostiach danej veci vyhodnotil za neospravedliteľný, keďže nemal charakter náhlej a nepredvídateľnej udalosti. Dovolací súd v zhode s odvolacím súdom uviedol, že zastáva názor, že v danom prípade nešlo o ospravedliteľný dôvod na strane sťažovateľky, a preto bolo potrebné prihliadať ako na odvolanie len na podanie zo 17. júla 2021.

16. Napokon sa najvyšší súd vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa nedoručenia konkrétnych listín odvolal na bod 33 rozsudku krajského súdu a uviedol, že krajský súd sa v tejto otázke vyčerpávajúcim a akceptovateľným spôsobom vysporiadal s odvolaním sťažovateľky.

17. Dovolací súd dovolanie sťažovateľky v súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia dovolacieho súdu možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky primeraným spôsobom odôvodnil, pričom jeho záver o absencii vady zmätočnosti nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľky, pričom závery, ku ktorým dospel, podrobne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil.

18. Právne závery, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania sťažovateľky, majú podľa názoru ústavného súdu oporu v aplikovaných ustanoveniach Civilného

sporového poriadku a uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov, ústavný súd považuje za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam. Preto najvyšší súd nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

19. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľky, ktorých porušenie namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

20. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy patrí podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 1/2012). Túto právomoc všeobecných súdov v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy konkretizuje, resp. vymedzuje zákon o zodpovednosti za škodu.

21. Sťažovateľka si svoje základné právo zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy uplatnila na všeobecnom súde žalobou, ktorou sa v príslušnom konaní domáhala náhrady škody vzniknutej jej pri výkone verejnej moci. O tejto žalobe okresný súd rozhodol tak, že ju zamietol, pričom krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Pokiaľ napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietnuté ako procesne neprípustné, táto skutočnosť sama osebe nemôže zakladať dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy (obdobne IV. ÚS 1/2012, II. ÚS 410/2016).

22. Z argumentácie sťažovateľky zároveň zjavne vyplýva, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo dôjsť v zásade z rovnakých dôvodov ako k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za týchto okolností v prípade, ak ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno reálne uvažovať ani o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, resp. 36 ods. 3 listiny.

23. Sťažovateľkou označený čl. 13 dohovoru sa vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv zaručených dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 32/2018). Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje. Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení práva sťažovateľky zaručeného ustanoveniami dohovoru (osobitne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), nemohol dospieť k záveru o porušení práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

24. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

25. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu označených práv ústavný súd konštatuje, že ide o základné interpretačné pravidlá tvorby a aplikácie právneho poriadku Slovenskej republiky, ktoré nie sú samostatne uplatniteľné v konaní o ústavnej sťažnosti. Ich porušenie možno namietat len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou). Keďže nebolo zistené porušenie sťažovateľkou označených základných práv, nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto základných pravidiel, čo je podkladom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v uvedených častiach podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

26. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu